C/2025/1801

4.4.2025

P10_TA(2024)0042

Genetiskt modifierad majs DP915635

Europaparlamentets resolution av den 26 november 2024 om kommissionens genomförandebeslut (EU) 2024/1822 om godkännande för utsläppande på marknaden av produkter som innehåller, består av eller har framställts av den genetiskt modifierade majsen DP915635, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 (2024/2839(RSP))

(C/2025/1801)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av kommissionens genomförandebeslut (EU) 2024/1822 om godkännande för utsläppande på marknaden av produkter som innehåller, består av eller har framställts av den genetiskt modifierade majsen DP915635, i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 ([1]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 av den 22 september 2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder ([2]), särskilt artiklarna 7.3 och 19.3,

— med beaktande av omröstningen den 26 april 2024 i den ständiga kommittén för växter, djur, livsmedel och foder som avses i artikel 35 i förordning (EG) nr 1829/2003, där inget yttrande avgavs, samt omröstningen i överklagandekommittén den 29 maj 2024, där det inte heller avgavs något yttrande,

— med beaktande av artikel 11 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter ([3]),

— med beaktande av det yttrande som antogs av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) den 30 november 2023, och som offentliggjordes den 17 januari 2024 ([4]),

— med beaktande av sina tidigare resolutioner där parlamentet har invänt mot godkännande av genetiskt modifierade organismer ([5]),

— med beaktande av artikel 115.2 och 115.3 i arbetsordningen,

— med beaktande av förslaget till resolution från utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet, och av följande skäl:

A. Den 20 december 2020 lämnade Pioneer Overseas Corporation, Inc., baserat i Belgien, på uppdrag av Pioneer Hi-Bred International, baserat i Förenta staterna, i enlighet med artiklarna 5 och 17 i förordning (EG) nr 1829/2003 in en ansökan till Nederländernas behöriga myndighet (*ansökan*) om att få släppa ut livsmedel, livsmedelsingredienser och foder som innehåller, består av eller har framställts av den genetiskt modifierade majsen DP915635 (*den genetiskt modifierade majsen*) på marknaden. Ansökan gällde även utsläppande på marknaden av produkter som innehåller eller består av den genetiskt modifierade majsen DP915635 för annan användning än som livsmedel och foder, med undantag för odling.

([1]) EUT L, 2024/1822, 4.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1822/oj.
([2]) EUT L 268, 18.10.2003, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2003/1829/oj.
([3]) EUT L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj.
([4]) Vetenskapligt yttrande från Efsas panel för genetiskt modifierade organismer över bedömningen av användningen av den genetiskt modifierade majsen DP915635 som livsmedel och foder i enlighet med förordning (EG) nr 1829/2003 (ansökan EFSA-GMO-NL-2020-172), EFSA Journal, 2024, 22(1):8490, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8490.
([5]) Under sin åttonde valperiod antog parlamentet 36 resolutioner och under sin nionde valperiod 38 resolutioner med invändningar mot godkännandet av genetiskt modifierade organismer.

B. Den 30 november 2023 antog Efsa ett positivt yttrande, som offentliggjordes den 17 januari 2024.

C. Den genetiskt modifierade majsen innehåller gener som ger resistens mot glufosinat och producerar det insektsdödande toxinet IPD079Ea som härrör från växten Ophioglossum pendulum. Den genetiska modifieringen omfattade en flerstegsprocess med användning av CRISPR/Cas-systemet för att skapa en ”landningsplats” på målplatsen, där genkonstruktionerna för produktion av de nya egenskaperna därefter införs.

Bristande bedömning av den kompletterande herbiciden

D. Enligt kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 503/2013 ([6]) krävs det en bedömning av huruvida de förväntade jordbruksmetoderna påverkar resultatet av de studerade parametrarna (endpoints). Enligt den genomförandeförordningen är detta särskilt relevant för herbicidtoleranta växter.

E. De allra flesta genetiskt modifierade grödor har modifierats genetiskt så att de är toleranta mot en eller flera ”kompletterande” herbicider som kan användas under hela odlingen av den genetiskt modifierade grödan utan att grödan dör, vilket skulle vara fallet med icke-herbicidtoleranta grödor. Flera studier visar att herbicidtoleranta genetiskt modifierade grödor leder till en ökad användning av kompletterande herbicider, till stor del på grund av att det uppstår herbicidtolerant ogräs ([7]).

F. Herbicidtoleranta genetiskt modifierade grödor innebär att jordbrukare fastnar i ett system för ogräsbekämpning som till stor del eller helt och hållet är beroende av herbicider på grund av att genetiskt modifierat utsäde kostar mer, vilket kan motiveras endast om de jordbrukare som köper sådant utsäde också besprutar med de kompletterande herbiciderna. Ett ökat beroende av kompletterande herbicider på gårdar som odlar genetiskt modifierade grödor kommer att påskynda uppkomsten och spridningen av ogräs som är resistenta mot dessa herbicider, vilket utlöser ett behov av ännu mer herbicider, en ond cirkel som kan kallas ”herbicidekorrhjulet”.

G. Ett alltför stort beroende av herbicider kommer att öka de negativa effekterna på markens hälsa, vattenkvaliteten och den biologiska mångfalden ovan och under marken, samt leda till ökad exponering för människor och djur, eventuellt även genom ökade herbicidrester på livsmedel och foder.

H. Glufosinat klassificeras som ett reproduktionstoxiskt ämne i kategori 1B och omfattas därför av uteslutningskriterierna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 ([8]). Godkännandet av glufosinat för användning i unionen löpte ut den 31 juli 2018.

I. Bedömningen av herbicidrester och deras metaboliter på genetiskt modifierade växter omfattas inte av behörighetsområdet för Efsas panel för genetiskt modifierade organismer och utförs därför inte som en del i godkännandeförfarandet för genetiskt modifierade organismer.

Kvarstående frågor om bedömningen av toxinet IPD079Ea

J. Toxinet från Ophioglossum pendulum (IPD079Ea) är inte en del av den europeiska floran och har aldrig tidigare förts in i livsmedels- eller foderkedjan. IPD079Ea:s verkningsmekanism har endast beskrivits bristfälligt. Medlemsstaterna understryker att införandet av detta protein i jordbruket och livsmedelskedjan skulle kräva mycket mer uppgifter om toxinets verkningsmekanism och specificitet.

([6]) Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 503/2013 av den 3 april 2013 om ansökningar om godkännande av genetiskt modifierade livsmedel och foder i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 och om ändring av kommissionens förordningar (EG) nr 641/2004 och (EG) nr 1981/2006 (EUT L 157, 8.6.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2013/503/oj).

([7]) Se, till exempel, Schulz, R., Bub, S., Petschick, L. L., Stehle, S., Wolfram, J. (2021), *Applied pesticide toxicity shifts toward plants and invertebrates, even in GM crops*, Science 372(6537), s. 81–84, https://doi.org/10.1126/science.abe1148, Bonny, S., *Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact*, Environmental Management, januari 2016, 57(1), s. 31–48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738, och Benbrook, C. M., *Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. - the first sixteen years*, Environmental Sciences Europe, 28 september 2012, Vol. 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24.

([8]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (EUT L 309, 24.11.2009, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj).

Synpunkter från behöriga myndigheter och intressenter i medlemsstaterna

K. Medlemsstaterna lämnade många kritiska synpunkter till Efsa under den tre månader långa samrådsperioden, bland annat att ett yttrande om säkerheten hos den genetiskt modifierade majsen inte kan ges mot bakgrund av bristen på uppgifter vad gäller kraven i genomförandeförordning (EU) nr 503/2013, att övervakningsplanen behöver vidareutvecklas och att effekterna av glufosinat på konsumenternas tarmmikrobiom och på mikrofloran i jorden inte har beaktats av Efsa, även om de uppenbart påverkas.

Säkerställande av lika villkor på global nivå och upprätthållande av unionens internationella skyldigheter

L. I slutsatserna från den strategiska dialogen om EU:s jordbruk i framtiden ([9]) uppmanas kommissionen att ompröva sin strategi för marknadstillträde för import och export av jordbruksbaserade livsmedel, med tanke på utmaningen med olika standarder för unionen och dess handelspartner. Rättvisare handelsförbindelser på global nivå som är förenliga med målen för en hälsosam miljö var ett av jordbrukarnas viktigaste krav under demonstrationerna 2023 och 2024.

M. En rapport från 2017 från FN:s särskilda rapportör om rätten till mat visar att farliga pesticider har katastrofala hälsoeffekter, särskilt i utvecklingsländerna ([10]). Enligt FN:s mål 3.9 för hållbar utveckling ska man senast 2030 avsevärt ha minskat antalet dödsfall och sjukdomar som orsakas av farliga kemikalier samt förorening och kontaminering av luft, vatten och mark ([11]).

N. Den globala Kunming-Montreal-ramen för biologisk mångfald (*Kunming-Montreal-ramen*), som antogs vid FN:s femtonde partskonferens (COP15) för konventionen om biologisk mångfald i december 2022, innehåller ett globalt mål om att minska risken för bekämpningsmedel med minst 50 % fram till 2030 ([12]).

O. I förordning (EG) nr 1829/2003 fastställs det att genetiskt modifierade livsmedel eller foder inte får ha negativa effekter på människors eller djurs hälsa eller på miljön och att kommissionen vid utarbetandet av sitt beslut ska ta hänsyn till alla relevanta bestämmelser i unionsrätten och andra berättigade faktorer som har betydelse för den aktuella frågan. Sådana legitima faktorer bör inbegripa unionens skyldigheter enligt FN:s mål för hållbar utveckling och FN:s konvention om biologisk mångfald.

Minskat beroende av importerat foder

P. En av lärdomarna från covid-19-krisen och det pågående kriget i Ukraina är att unionen behöver bli oberoende när det gäller vissa kritiska material. I uppdragsbeskrivningen för den nominerade kommissionsledamoten Christophe Hansen uppmanar kommissionens ordförande Ursula von der Leyen honom att undersöka olika sätt att minska importen av kritiska råvaror ([13]).

Odemokratisk beslutsprocess

Q. Under den åttonde valperioden antog Europaparlamentet sammanlagt 36 resolutioner med invändningar mot utsläppande på marknaden av genetiskt modifierade organismer för livsmedel och foder (33 resolutioner) och mot odling av genetiskt modifierade organismer i unionen (tre resolutioner). Under den nionde valperioden antog parlamentet 38 invändningar mot utsläppande på marknaden av genetiskt modifierade organismer.

R. Trots att kommissionen själv erkänner de demokratiska bristerna, och trots det bristande stödet från medlemsstaterna och parlamentets invändningar, fortsätter kommissionen att godkänna genetiskt modifierade organismer.

S. Det krävs ingen ändring av lagstiftningen för att kommissionen ska kunna avstå från att godkänna genetiskt modifierade organismer när det inte finns stöd av en kvalificerad majoritet av medlemsstaterna i omprövningskommittén ([14]).

([9]) https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/agriculture-and-green-deal/strategic-dialogue-future-eu-agriculture_sv.
([10]) https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc3448-report-special-rapporteur-right-food.
([11]) https://indicators.report/targets/3-9/.
([12]) Se https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_22_7834.
([13]) https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en
([14]) Om det inte finns stöd av en kvalificerad majoritet av medlemsstaterna i omprövningskommittén ”får”, inte ”ska”, kommissionen gå vidare med godkännandet, enligt artikel 6.3 i förordning (EU) nr 182/2011.

T. Vid omröstningen den 26 april 2024 i ständiga kommittén för växter, djur, livsmedel och foder som avses i artikel 35 i förordning (EG) nr 1829/2003 avgavs inget yttrande, vilket innebär att godkännandet inte stöddes av en kvalificerad majoritet av medlemsstaterna. Vid omröstningen den 29 maj 2024 i omprövningskommittén avgavs inte heller något yttrande.

U. Den 2 juli 2024 godkände kommissionen utsläppande på marknaden av den genetiskt modifierade majsen.

1. Europaparlamentet anser att genomförandebeslut (EU) 2024/1822 överskrider de genomförandebefogenheter som fastställs i förordning (EG) nr 1829/2003.

2. Europaparlamentet anser att genomförandebeslut (EU) 2024/1822 inte överensstämmer med unionsrätten, eftersom det inte är förenligt med målet i förordning (EG) nr 1829/2003, nämligen att, i enlighet med de allmänna principerna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 ([15]), skapa en grund för att säkerställa ett gott skydd för människors liv och hälsa, djurs hälsa och välbefinnande samt miljö- och konsumentintressena med avseende på genetiskt modifierade livsmedel och foder, och att samtidigt sörja för att den inre marknaden fungerar effektivt.

3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att säkerställa konvergens mellan unionens och dess partners standarder i förhandlingarna om frihandelsavtal, i syfte att uppfylla unionens säkerhetsstandarder.

4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att upphäva sitt genomförandebeslut (EU) 2024/1822.

5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inte tillåta herbicidtoleranta genetiskt modifierade grödor på grund av den tillhörande ökade användningen av kompletterande herbicider och därmed de ökade riskerna för den biologiska mångfalden, livsmedelssäkerheten och arbetstagarnas hälsa, i linje med One health-modellen.

6. Europaparlamentet betonar i detta avseende att godkännande av import för användning som livsmedel eller foder av genetiskt modifierade växter som har gjorts toleranta mot herbicider som är förbjudna i unionen, såsom glufosinat, är oförenligt med unionens internationella åtaganden enligt bland annat FN:s mål för hållbar utveckling och FN:s konvention om biologisk mångfald, inbegripet den nyligen antagna Kunming–Montreal-ramen ([16]).

7. Parlamentet förväntar sig att kommissionen snarast infriar sitt åtagande ([17]) att lägga fram ett förslag för att säkerställa att farliga kemikalier som är förbjudna i unionen inte produceras för export.

8. Europaparlamentet välkomnar att kommissionen i en skrivelse av den 11 september 2020 till ledamöterna slutligen erkände nödvändigheten av att ta hänsyn till hållbarhet när det gäller beslut om godkännande av genetiskt modifierade organismer ([18]). Parlamentet uttrycker dock sin djupa besvikelse över att kommissionen sedan dess har fortsatt att godkänna genetiskt modifierade organismer för import till unionen, trots att parlamentet har fortsatt med sina invändningar och en majoritet av medlemsstaterna har röstat emot det.

9. Europaparlamentet uppmanar än en gång med eftertryck kommissionen att beakta unionens skyldigheter enligt internationella avtal, såsom Parisavtalet om klimatförändringar, FN:s konvention om biologisk mångfald och FN:s mål för hållbar utveckling. Parlamentet upprepar sin begäran om att utkasten till genomförandeakter ska åtföljas av en motivering som förklarar hur de upprätthåller principen om att ”inte vålla skada” ([19]).

10. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.

([15]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (EGT L 31, 1.2.2002, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj).

([16]) Vid COP15 i december 2022 enades man om en global ram för biologisk mångfald inom ramen för FN:s konvention om biologisk mångfald, som innehåller ett globalt mål om att minska risken för bekämpningsmedel med minst 50 % fram till 2030 (se https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sv/ip_22_7834.

([17]) Enligt bilagan till kommissionens meddelande av den 14 oktober 2020 *Kemikaliestrategi för hållbarhet – På väg mot en giftfri miljö*, COM(2020)0667, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=COM:2020:667:FIN.

([18]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf.

([19]) Europaparlamentets resolution av den 15 januari 2020 om den europeiska gröna given (EUT C 270, 7.7.2021, s. 2), punkt 102.